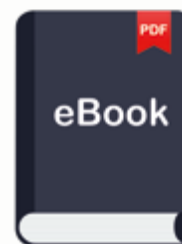

DAŇOVÝ ŘÁD

Interaktivní komplet nejnovějšího
znění zákona s podrobným komentářem
posledních změn, e-bookem a celoročním
aktualizačním servisem

V ceně:

Bonusy,
aktualizace:

SPV

SPOLEČNOSTI
PRO VÁS

PRODEJ
A ZAKLÁDÁNÍ
SPOLEČNOSTÍ

EKONOMICKÝ
SOFTWARE

#1

POHODA

Daňový řád 2026 s komentářem posledních změn

Souhrnně k posledním novelám daňového řádu

Strana **3**

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád
v právním stavu k 1. lednu 2026 s poznámkami
k aktuálním změnám

Strana **4**

ZDARMA další e-booky s nejnovějšími zněními a Daňový měsíčník 2026?
Jednoduchá registrace QR kódem na obálce nebo na DanoveZakony365.cz!

POHODA EKONOMICKÝ SOFTWARE **#1**

Ideální pro komplexní zpracování účetnictví a daňové evidence

mpohoda prodej a fakturace

Appka pro minutovou fakturaci a online sdílení dokladů s účetní

Apple Android WWW

DAŇOVÝ ŘÁD 2026 s komentářem změn. 1. vydání. Právní stav 1. ledna 2026. E-book v pdf.
DanoveZakony365.cz

© 2026 DonauMedia, s. r. o., Tallerova 4, Bratislava. Pište nám na e-mail: newsletter@newsletter.cz. Vyrobeno v EU.

ISBN 978-80-8183-256-7

Upozornění: Znění textů v této publikaci bylo prověřeno s veškerou dostupnou péčí, vydavatel ani prodejce však nepřebírají žádné záruky za eventuální škody vzniklé jejím použitím a neodpovídají tedy za to, pokud by na základě textů zveřejněných v této publikaci kdokoliiv konal nebo se zdržel konání a v souvislosti s tím mu vznikla jakákoliv škoda materiální nebo nemateriální povahy. Jediným rozhodujícím zněním zákonů v případě pochybností a sporů jsou texty ve Sbírce zákonů. Autorská práva k této publikaci jsou předmětem ochrany podle zákonů ČR a SR a vykonává je výhradně vydavatel. Rozmnožování a šíření jakýmkoliv způsobem celku nebo části této publikace bez výslovného písemného svolení vydavatele je zakázáno. Nerespektování práv vydavatele může vést k soudnímu postihu včetně povinnosti náhrady škody.

V této publikaci byly použity materiály Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Ministerstva financí ČR a ze Sbírky zákonů.

SPV SPOLEČNOSTI PRO VÁS

PRODEJ A ZAKLÁDÁNÍ
SPOLEČNOSTÍ ONLINE

+420 775 588 338
www.spolecnostiprovas.cz

Souhrnně k posledním změnám v daňovém řádu

■ Daňový řád

Daňový řád byl v roce 2025 novelizován dvakrát, jedna z novel vstoupila v účinnost částečně od 1. ledna 2026.

Zákon č. 77/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

- **Charakter novelty:** Malá věcná
- **Datum publikování:** 25. března 2025
- **Účinnost novelty:** Od 1. července 2025
- **Obsah předpisu:** Novela daňového řádu rozšířila výčet situací, u kterých ze strany správce daně nejde o porušení mlčenlivosti. O porušení povinnosti mlčenlivosti se nejedná též v případech, že správce daně poskytne informace získané při správě daní veřejnému ochránci práv nebo ochránci práv dětí při výkonu jejich působnosti.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 53 odst. 1

Zákon č. 218/2025 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti správy daní a působnosti Celní správy České republiky, zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 69/2010 Sb., o vlastnictví letiště Praha-Ruzyně

- **Charakter novelty:** Velká věcná
- **Datum publikování:** 30. června 2025
- **Účinnost novelty:** Od 1. července 2025, částečně od 1. ledna 2026
- **Obsah předpisu:** Zákon mění velmi rozsáhle daňový řád a dále zákon o dani silniční, zákon o spotřebních daních a zákon o Finanční správě České republiky. V daňovém řádu se změny dotýkají především úpravy doručování a činění podání, oblasti daňové exekuce, úroků, penále a vymáhání peněžitých plnění a hromadného prominutí nebo posečkání daně nebo jejího příslušenství. Důvody ke změnám lze rozdělit do několika okruhů. Jedná se zejména o změny vyvolané souvislostmi s reformou Celní správy ČR (například dělená správa), změny reagující na vývoj v navazujících oblastech práva (například v oblasti daňové exekuce), změny reagující na nejnovější judikaturu (například upřesnění textu v souladu s judikaturou ve prospěch větší jednoznačnosti, doplnění změn navazujících ustanovení tam, kde původní ustanovení dostalo nový výklad nebo zachování původního smyslu norem, u nichž se v judikatuře objevil jiný, původně nezamýšlený výklad). Novela také reagovala na podněty z aplikační praxe, vyjasnila některá ustanovení v zájmu předcházení budoucím sporům a vyplnila legislativní mezery například u postupu při zániku svěřenského fondu. Dle systematiky daňového řádu lze novinky, které přinesl zákon č. 218/2025 Sb., rozdělit na oblast
 - doručování (zefektivnění doručování do ciziny),
 - změny v oblasti činění podání (možnost omezit podání na e-mailovou adresu správce daně s ohledem na kybernetickou bezpečnost i snazší spravovatelnost),
 - vyjasnění pojmu struktura formulářového podání (v reakci na vývoj judikatury v této oblasti spočívající v rozlišení na obsahovou strukturu stanovenou vyhláškou Ministerstva financí a datovou strukturu určenou a zveřejněnou správcem daně),
 - změny v oblasti dělené správy (možnost požádat obecného správce daně – celní úřad o vymáhání daně, poplatku či jiného obdobného peněžitého plnění využitelné třeba u místních poplatků, upřesnění procesních pravidel ve vztahu k žádostem o výkon správy placení obecným správcem daně),
 - změny v oblasti daňové exekuce (upřesnění vztahu k subsidiárnímu použití občanského soudního řádu a implementace nových institutů, například předražku, soupisu podle evidence, chráněného účtu či exekuce virtuálních aktiv),
 - změny v oblasti úroků a penále (vyloučení vzniku úroku z úroku jako obecného pravidla pro všechny úroky, rozšíření možnosti prominout zcela penále),
 - nová koncepce institutu hromadného prominutí nebo posečkání daně nebo jejího příslušenství (namísto dosavadního rozhodnutí ministra financí formou opatření obecné povahy s tím, že věcné důvody pro prominutí zůstávají shodné jako doposud, tedy existence nesrovnalosti vyplývající z uplatňování daňových zákonů nebo existence mimořádné, zejména živelní události),
 - výkon jiné působnosti, než je správa peněžitého plnění, postupem podle daňového řádu (explicitní potvrzení možnosti využívat daňový řád i na „nedaňové“ agendy, které se řeší zpravidla v souběhu s agendami daňovými, přičemž tato úprava nalezne využití zejména v oblasti působnosti orgánů Celní správy ČR, ale počítá s ní například i návrh nového zákona o účetnictví pro výkon kontroly povinností souvisejících s účetnictvím ze strany finančních úřadů).
 Novela současně předpokládá posílení legislativní úpravy na úrovni podzákonných právních předpisů prostřednictvím další etapy reakcí na judikaturu Ústavního soudu a návazně správních soudů v souvislosti se způsobem určení požadavků na formulářová podání při správě daní (§ 72 daňového řádu).
- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 10 odst. 3; § 39 odst. 3; § 47 odst. 7; § 49 odst. 1; § 53 odst. 1, 2; § 56 odst. 1, 2, 4; § 72 odst. 2, 4, 5, 6; § 75 odst. 1; § 103 odst. 1; § 108 odst. 1; § 124a; § 127 odst. 2, 4; § 147 odst. 3; § 148 odst. 6, 7; § 150 odst. 6; § 152 odst. 5; § 155b odst. 4, 6; § 159 odst. 5; § 160 odst. 4, 6; § 161 odst. 1, 3; § 162 odst. 5, 6; § 163 odst. 3; § 170 odst. 4, 5, 6; § 171 odst. 3; § 174 odst. 7; § 175 odst. 1, 3; § 177 odst. 2; § 178 odst. 4; § 181 odst. 2; § 183 odst. 4, 5; § 184a; § 185 odst. 3, 5; § 186 odst. 5; § 190 odst. 4, 5; § 193a; § 194a odst. 5; § 195 odst. 3; § 196 odst. 1; § 197 odst. 1, 2, 4; § 202a; § 206a; § 213 odst. 2; § 214 odst. 3, 4; § 215a; § 219 odst. 1, 2, 3; § 221 odst. 1, 3, 4, 5, 6; § 222 odst. 5; § 223a; § 223b; § 225 odst. 2, 3; § 227 odst. 3, 4; § 228 odst. 1, 2; § 229 odst. 2; § 230; § 231; § 232; § 239a odst. 6; § 240e; § 243 odst. 5; § 244; § 245 odst. 1; § 249 odst. 2; § 250 odst. 3, 5, 8; § 251a odst. 5; § 251c odst. 4, 5; § 252 odst. 3, 4; § 254a odst. 3; § 259a odst. 2, 5; § 260; § 260a; § 262; § 262a; § 263; Přechodná ustanovení

Poznámky k dalším novelizacím daňového řádu v průběhu roku 2026, opravy, doplňky
 Průběžné informace o novelách jsou dostupné na [DanoveZakony365.cz](https://danovezakony365.cz)

Vždy aktuální text daňového řádu a dalších daňových zákonů:

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád,

ve znění zákona č. 30/2011 Sb., č. 458/2011 Sb., č. 167/2012 Sb., č. 399/2012 Sb., zákonného opatření Senátu č. 344/2013 Sb., zákona č. 267/2014 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 187/2015 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 299/2015 Sb., zákona č. 375/2015 Sb., č. 298/2016 Sb., č. 368/2016 Sb., č. 170/2017 Sb., č. 94/2018 Sb., č. 80/2019 Sb., č. 111/2019 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 337/2019 Sb., zákona č. 283/2020 Sb., č. 527/2020 Sb., č. 366/2022 Sb., č. 349/2023 Sb., č. 77/2025 Sb. a č. 218/2025 Sb.

Jaká vyznačení jsou v textu úplného znění:

- obyčejné černé písmo – základní text včetně všech novel z předchozích let
- **tučné černé ležaté písmo** – text, který se změnil k 1. červenci 2025 (symbol ☒ znamená vypuštění textu bez náhrady)
- **tučné černé písmo** – text, který se změnil k 1. lednu 2026 (symbol ☒ znamená vypuštění textu bez náhrady)
- *ležaté písmo* – redakční poznámky, upozornění na dříve zrušené pasáže bez přeznačení následujících písmen nebo odstavců apod.

ČÁST PRVNÍ ÚVODNÍ USTANOVENÍ HLAVA I PŘEDMĚT A ÚČEL ÚPRAVY

§ 1

(1) Tento zákon upravuje postup správců daní, práva a povinnosti daňových subjektů a třetích osob, které jim vznikají při správě daní.

(2) Správa daně je postup, jehož cílem je správné zjištění a stanovení daní a zabezpečení jejich úhrady.

(3) Základem pro správné zjištění a stanovení daně je daňové tvrzení podané daňovým subjektem.

(4) Daňovým tvrzením je

- řádné daňové tvrzení, a to daňové přiznání, hlášení nebo vyúčtování,
- dodatečné daňové tvrzení, a to dodečkové daňové přiznání, následné hlášení nebo dodečkové vyúčtování.

§ 2

(1) Předmětem správy daní jsou daně, které jsou příjmem veřejného rozpočtu, nebo snížením příjmu veřejného rozpočtu (dále jen „vratka“).

(2) Veřejným rozpočtem se pro účely tohoto zákona rozumí

- státní rozpočet, státní finanční aktiva nebo rezervní fond organizační složky státu,
- rozpočet územního samosprávného celku,
- rozpočet státního fondu nebo Národní fond,
- rozpočet Evropské unie, nebo
- rozpočet, o němž to stanoví zákon.

(3) Daní se pro účely tohoto zákona rozumí

- peněžitá plnění, které zákon označuje jako daň, clo nebo poplatek,
- peněžitá plnění, pokud zákon stanoví, že se při jeho správě postupuje podle tohoto zákona,
- peněžitá plnění v rámci dělené správy.

(4) Daň podle odstavce 3 zahrnuje rovněž daňový odpočet, daňovou ztrátu nebo jiný způsob zdanění a příslušenství daně.

(5) Příslušenstvím daně se rozumí úroky, penále, pokuty a náklady řízení, jsou-li ukládány nebo vznikají-li podle daňového zákona. Úroky, penále a pokuta za opožděné tvrzení daně sledují osud daně.

§ 3

Daňová povinnost vzniká okamžikem, kdy nastaly skutečnosti, které jsou podle zákona předmětem daně, nebo skutečnosti tuto povinnost zakládající.

§ 4

Tento zákon nebo jeho jednotlivá ustanovení se použijí, neupravuje-li jiný zákon správu daní jinak.

HLAVA II ZÁKLADNÍ ZÁSADY SPRÁVY DANÍ

§ 5

(1) Správce daně postupuje při správě daní v souladu se zákony a jinými práv-

ními předpisy (dále jen „právní předpis“). Zákonem se pro účely tohoto zákona rozumí též mezinárodní smlouva, která je součástí právního řádu.

(2) Správce daně uplatňuje svou pravomoc pouze k těm účelům, k nimž mu byla zákonem nebo na základě zákona svěřena, a v rozsahu, v jakém mu byla svěřena.

(3) Správce daně šetří práva a právem chráněné zájmy daňových subjektů a třetích osob (dále jen „osoba zúčastněná na správě daní“) v souladu s právními předpisy a používá při vyžadování plnění jejich povinností jen takové prostředky, které je nejméně zatěžují a ještě umožňují dosáhnout cíle správy daní.

§ 6

(1) Osoby zúčastněné na správě daní mají rovná procesní práva a povinnosti.

(2) Osoby zúčastněné na správě daní a správce daně vzájemně spolupracují.

(3) Správce daně umožní osobám zúčastněným na správě daní uplatňovat jejich práva a v souvislosti se svým úkonem jim poskytne přiměřené poučení o jejich právech a povinnostech, je-li to vzhledem k povaze úkonu potřebné nebo stanoví-li tak zákon.

(4) Správce daně podle možností vychází osobám zúčastněným na správě daní vstříc. Úřední osoby jsou povinny vyvarovat se při správě daní nezdvořilostí.

§ 7

(1) Správce daně postupuje bez zbytečných průtahů.

(2) Správce daně postupuje tak, aby nikomu nevznikaly zbytečné náklady. Z důvodu hospodárnosti může konat správce daně úkony pro různá řízení společně. Ze spisu, popřípadě z rozhodnutí vydaného na základě těchto úkonů, musí být zřejmé, ke kterým povinnostem a s jakým výsledkem byly úkony učiněny.

§ 8

(1) Správce daně při dokazování hodnotí důkazy podle své úvahy. Správce daně posuzuje každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti; přitom přihlíží ke všemu, co při správě daní vyšlo najevo.

(2) Správce daně dbá na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.

(3) Správce daně vychází ze skutečného obsahu právního jednání nebo jiné skutečnosti rozhodné pro správu daní.

(4) Při správě daní se nepřihlíží k právnímu jednání a jiným skutečnostem rozhodným pro správu daní, jejichž převažujícím účelem je získání daňové výhody v rozporu se smyslem a účelem daňového právního předpisu.

§ 9

(1) Správa daní je neveřejná. Osoby zúčastněné na správě daní a úřední osoby jsou povinny za podmínek stanovených tímto nebo jiným zákonem zachovávat mlčenlivost o všem, co se v souvislosti se správou daní dozvěděly.

(2) Správce daně soustavně zjišťuje předpoklady pro vznik nebo trvání povinností osob zúčastněných na správě daní a činí nezbytné úkony, aby tyto povinnosti byly splněny.

(3) Správce daně může zpracovávat osobní údaje a jiné údaje, jsou-li potřebné pro správu daní, a to jen v rozsahu, který je nezbytný pro dosažení cíle správy daní.

Poznámky ke změnám:

§ 10 odst. 3 ► Novela zobecnila ustanovení upravující možnost správce daně vystupovat v roli věřitele, dlužníka nebo poškozeného v řízeních či jiných postupech podle jiného zákona. Do této role se totiž správce daně může dostat nejen v řízení podle občanského soudního řádu, které předcházející znění § 10 odst. 3 explicitně zmiňovalo, ale i v řízeních jiných, resp. všude tam, kde jej zákonná úprava dosazuje do role věřitele či dlužníka, popřípadě z toho odvozené role poškozeného. Příkladem může být postup podle zákona č. 284/2023 Sb., o preventivní restrukturalizaci, či adhezní řízení podle trestního řádu, v němž správce daně vystupuje coby věřitel v roli poškozeného. Současně se nemusí nutně jednat o účast ve formálně běžícím řízení, ale i v procesních fázích mimo něj. Úprava odstavce 3 dopadá rovněž na navazující řízení (např. žalobu pro zmatečnost podle § 229 občanského soudního řádu, kterou může podat pouze ten účastník řízení, jemuž byla způsobilá újma procesní povahy). S ohledem na možnou různost terminologie použité v jednotlivých právních předpisech pro pojmenování subjektu, který se z materiálního hlediska ocitá v roli věřitele či dlužníka, obsahuje nové znění nadčasovou formulaci „postavení jim obdobným“. Zobecněním tedy byla vyplněna mezera, která se dosud překlenovala analogií a zavedenou správní praxí.

(Novela zákonem č. 218/2025 Sb., účinnost změny dnem 1. července 2025)

ČÁST DRUHÁ OBEČNÁ ČÁST O SPRÁVĚ DANÍ HLAVA I SPRÁVCE DANĚ A OSOBY ZÚČASTNĚNÉ NA SPRÁVĚ DANÍ

Díl 1

Správce daně

§ 10

(1) Správcem daně je správní orgán nebo jiný státní orgán (dále jen „orgán veřejné moci“) v rozsahu, v jakém mu je zákonem nebo na základě zákona svěřena působnost v oblasti správy daní.

(2) Správním orgánem se pro účely tohoto zákona rozumí orgán moci výkoné, orgán územního samosprávného celku, jiný orgán a právnická nebo fyzická osoba, pokud vykonává působnost v oblasti veřejné správy.

(3) Správce daně má způsobilost vystupovat v postavení věřitele, dlužníka, poškozeného nebo v postavení jim obdobném ve věcech souvisejících se správou daní a v tomto rozsahu má i procesní způsobilost.

§ 11

Pravomoc správce daně

- (1) Správce daně
 - a) vede daňová řízení a jiná řízení podle daňového zákona,
 - b) provádí vyhledávací činnost,
 - c) kontroluje plnění povinností osob zúčastněných na správě daní,
 - d) vyzývá ke splnění povinností,
 - e) zabezpečuje placení daní.
- (2) Správce daně pro účely správy daní může zřídit a vést registry a evidence daňových subjektů a jejich daňových povinností.

§ 12

Úřední osoby

- (1) Správce daně vykonává svou pravomoc prostřednictvím úředních osob.
- (2) Úřední osobou je zaměstnanec, který se bezprostředně podílí na výkonu pravomoci správce daně, nebo osoba oprávněná k výkonu pravomoci správce daně zákonem nebo na základě zákona.
- (3) Úřední osoba prokazuje svoje oprávnění k úkonům při správě daní služebním průkazem, pokud tak stanoví zákon, popřípadě jiným způsobem.
- (4) O tom, kdo je v dané věci úřední osobou, správce daně osobu zúčastněnou na správě daní na požádání informuje. Úřední osoba na požádání osoby zúčastněné na správě daní sdělí své jméno, služební nebo obdobné označení, a ve kterém organizačním útvaru správce daně je zařazena.

Místní příslušnost

§ 13

- (1) Místní příslušnost správce daně, není-li dále stanoveno jinak, se řídí
 - a) u fyzické osoby jejím místem pobytu; pro účely správy daní se místem pobytu fyzické osoby rozumí adresa místa trvalého pobytu občana České republiky, nebo adresa hlášeného místa pobytu cizince, a nelze-li takto místo pobytu fyzické osoby určit, rozumí se jím místo na území České republiky, kde se fyzická osoba převážně zdržuje,
 - b) u právnické osoby jejím sídlem; pro účely správy daní se sídlem právnické osoby rozumí adresa, pod kterou je právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku nebo obdobném veřejném rejstříku, nebo adresa, kde právnická osoba sídlí skutečně, pokud se tato osoba do těchto rejstříků nezapisuje.
- (2) Je-li předmětem daně nemovitá věc, je ke správě daní místně příslušný správce daně, v jehož obvodu územní působnosti se nemovitá věc nachází.
- (3) U poplatků, jejichž předmětem je zpoplatnění úkonu, je místně příslušným správcem daně orgán veřejné moci, který je příslušný k provedení tohoto úkonu.

§ 14

- (1) Je-li v téže věci místně příslušných několik správců daně, řízení provede ten z nich, u kterého bylo řízení zahájeno nejdříve, pokud se místně příslušní správci daně nedohodnou jinak; ostatní správci daně řízení nezahájí, popřípadě zahájené řízení zastaví.
- (2) Spory o místní příslušnost mezi správci daně rozhoduje správce daně, který je jim nejbližší nadřízen. Není-li takový správce daně, určí místní příslušnost ministerstvo nebo jiný ústřední správní orgán, do jehož působnosti daná věc náleží (dále jen „ústřední správní orgán“).

§ 15

Správce daně může provést potřebný úkon i mimo svůj obvod územní působnosti, pokud se týká daňového subjektu, ke správě jehož daní je místně příslušný.

§ 16

Změna místní příslušnosti

- (1) Dojde-li ke změně místní příslušnosti, správce daně bezodkladně postoupí části spisu týkající se daní, které lze stanovit nebo vybrat a vymáhat, tomu správci daně, který je nově příslušný, a vyrozumí o tom bezodkladně daňový subjekt. Ve stejném rozsahu k této části spisu připojí i výpis z osobního daňového účtu daňového subjektu.
- (2) Správu daní vykonává dosud příslušný správce daně do doby, než je daná část spisu postoupena nově příslušnému správci daně.

§ 17

Dožádání

- (1) Místně příslušný správce daně může dožádat jiného věcně příslušného správce daně téhož nebo nižšího stupně o provedení úkonů nebo dílčích řízení nebo jiných postupů, které by sám mohl provést jen s obtížemi nebo s vynaložením neúčelných nákladů, anebo které by nemohl provést vůbec.
- (2) Dožádaný správce daně provede dožádané úkony, jakož i úkony, které zajišťují účel dožádání, bezodkladně, nebo sdělí důvody, pro které dožádání vyhovět nemůže.
- (3) Spory mezi správci daně o provedení dožádaných úkonů rozhoduje ten správce daně, který je nejbližší společně nadřízen dožádanému a dožadujícímu správci daně.

§ 18

Delegace

- (1) Na žádost daňového subjektu nebo z podnětu správce daně může nejbližší společně nadřízený správce daně delegovat místní příslušnost k výkonu správy daní na jiného věcně příslušného správce daně, jestliže je to účelné nebo jsou-li pro výkon správy daní potřebné mimořádné odborné znalosti; proti rozhodnutí ve věci delegace nelze uplatnit opravné prostředky.
- (2) Při změně okolností, za kterých bylo o delegaci rozhodnuto, nebo okolností rozhodných pro určení místní příslušnosti rozhodne správce daně, který rozhodnutí vydal, o zrušení, změně, nebo potvrzení delegace; jestliže by mohlo dojít ke změně místní příslušnosti mimo obvod územní působnosti tohoto správce daně, rozhodne místo něj nejbližší společně nadřízený správce daně; proti tomuto rozhodnutí nelze uplatnit opravné prostředky.

§ 19

Atrakce

- (1) Nadřízený správce daně může věc převzít místo podřízeného správce daně
 - a) jsou-li pro výkon správy daní potřebné mimořádné odborné znalosti,
 - b) za účelem zjednání nápravy v rámci ochrany před nečinností podřízeného správce daně,
 - c) jde-li o rozhodnutí ve věci, které bude mít zásadní dopad i do řízení s jinými daňovými subjekty.
- (2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 nelze uplatnit opravné prostředky.

Díl 2

Osoby zúčastněné na správě daní a zastoupení

Daňový subjekt

§ 20

- (1) Daňovým subjektem je osoba, kterou za daňový subjekt označuje zákon, jakož i osoba, kterou zákon označuje jako poplatníka nebo jako plátce daně.
- (2) Daňový subjekt má práva a povinnosti týkající se správného zjištění a stanovení daně po dobu běhu lhůty pro stanovení daně a při placení daně po dobu, ve které lze požadovat placení nedoplatku, a to i v případech, kdy přestal být daňovým subjektem.
- (3) Osoby ustanovené podle zákona, které plní povinnosti stanovené daňovým subjektům, zejména osoba spravující pozůstalost, svěřenský správce a insolvenční správce, mají stejná práva a povinnosti jako daňový subjekt.

§ 21

- (1) Má-li plátce daně organizační jednotku, kde dochází k výkonu povinností stanovených daňovým zákonem, zejména vybírání, srážení nebo zajištění daně, a kde jsou k tomu uloženy potřebné doklady, je tato organizační jednotka plátco-

vou pokladnou, pokud tak stanoví zákon.

(2) Pro plátcovu pokladnu je místně příslušným správcem daně ten, v jehož obvodu územní působnosti je umístěna.

(3) Plátcova pokladna vykonává práva a povinnosti plátce daně; pokud si jednání plátce daně a osoby oprávněné jednat za plátcovu pokladnu odporuje, je rozhodující jednání plátce daně.

§ 22

Třetí osoby

Třetími osobami se rozumějí osoby jiné než daňový subjekt, které mají práva a povinnosti při správě daní, nebo jejichž práva a povinnosti jsou správou daní dotčena.

§ 23

Prokázání totožnosti

(1) Osoba zúčastněná na správě daní je povinna na vyzvání úřední osoby prokázat svoji totožnost.

(2) Neprokáže-li osoba zúčastněná na správě daní na vyzvání úřední osoby svoji totožnost, může správce daně požádat o zjištění její totožnosti příslušný bezpečnostní sbor²⁾ a k dalšímu úkonu při správě daní ji nepřipustit do doby zjištění její totožnosti.

§ 24

Procesní způsobilost

(1) Osoba zúčastněná na správě daní může při správě daní samostatně jednat v rozsahu, v jakém je svéprávná.

(2) Jménem právnické osoby je oprávněn při správě daní jednat její statutární orgán, nebo ten, kdo prokáže, že je oprávněn jejím jménem podle jiného právního předpisu jednat.³⁾

(3) Právnická osoba je oprávněna pověřit svého zaměstnance nebo jinou fyzickou osobu, která vykonává činnost této právnické osoby, aby jednala jejím jménem před správcem daně v rozsahu tohoto pověření. Prokurista právnické osoby je při správě daní oprávněn jednat jejím jménem, může-li podle udělené prokury jednat samostatně.

(4) V téže věci může jménem právnické osoby současně jednat jen jedna fyzická osoba. V případě, kdy je pro jednání statutárního orgánu právnické osoby vyžadováno společné jednání více osob, jedná jejím jménem kterýkoliv člen tohoto statutárního orgánu.

(5) Odstavce 3 a 4 se použijí obdobně pro jednání jménem podnikající fyzické osoby.

(6) Ustanovení týkající se právnických osob se použijí obdobně i na organizační složky státu nebo pobočky nebo jiné organizační složky obchodního závodu zahraniční osoby a na jiné jednotky, kterým zákon svěřuje výkon práv a povinností osob zúčastněných na správě daní.

§ 25

Zástupce

- (1) Zástupcem osoby zúčastněné na správě daní je
 - a) zákonný zástupce fyzické osoby nebo opatrovník,
 - b) ustanovený zástupce,
 - c) zmocněnec,
 - d) společný zmocněnec, nebo
 - e) společný zástupce.

(2) Zastupování zástupcem nevylučuje, aby správce daně v případech, kdy je osobní účast zastoupeného nezbytná, jednal se zastoupeným přímo, nebo aby ho vyzval k vykonání některých úkonů. Zastoupený je povinen výzvě správce daně vyhovět. O tomto jednání nebo výzvě správce daně bezodkladně vyrozumí zástupce.

§ 26

Ustanovený zástupce

- (1) Správce daně ustanoví zástupce
 - a) osobě, která nemá plnou procesní způsobilost k jednání při správě daní, pokud nemá zákonného zástupce nebo opatrovníka nebo nemohou-li ji zastupovat,
 - b) právnické osobě, která nemá osobu způsobilou jednat jejím jménem, popřípadě je-li sporné, kdo je k tomu oprávněn,
 - c) osobě neznámého pobytu nebo sídla,
 - d) osobě stížené přechodnou duševní poruchou, která jí brání při správě daní samostatně jednat; v těchto případech správce daně rozhoduje na základě odborného lékařského posudku, nebo
 - e) osobě, které brání jiná překážka, aby při správě daní činila úkony, pokud si nezvolila zmocněnce.

(2) Zástupcem ustanoví správce daně toho, u koho je osoba, již se zástupce ustanovuje, v péči, anebo jinou vhodnou osobu. Rozhodnutí o ustanovení zástupce může správce daně vydat jen s předchozím souhlasem předpokládaného zástupce. Nelze-li takto ustanovit zástupce, navrhně jej ze seznamu daňových poradců

Komora daňových poradců na vyžádání správce daně, a to do 30 dnů od vyžádání; předchozí souhlas se u zástupce navrženého Komorou daňových poradců nevyžaduje.

(3) Zástupcem nelze ustanovit osobu, o níž lze mít důvodně za to, že má takový zájem na výsledku řízení, který odůvodňuje obavu, že nebude řádně hájit zájmy zastupovaného.

(4) Zastupování na základě ustanovení správcem daně zaniká, jestliže ustanovený zástupce přestane být plně svéprávným nebo se stane nezpůsobilým k zastupování ztrátou profesního oprávnění.

(5) Správce daně zruší ustanovení zástupce z vlastního podnětu nebo na návrh ustanoveného zástupce nebo zastoupeného

- a) nedbá-li zástupce o ochranu práv nebo zájmů zastoupeného,
- b) vyjde-li najevo, že zástupce má takový zájem na výsledku řízení, který odůvodňuje obavu, že nebude řádně hájit zájmy zastupovaného,
- c) pomínou-li důvody ustanovení, nebo
- d) z jiných závažných důvodů.

Proti rozhodnutí o zrušení ustanovení zástupce se nelze odvolat.

Zmocněnec

§ 27

(1) Osoba zúčastněná na správě daní si může zvolit zmocněnce, s výjimkou případů, kdy má při správě daní něco osobně vykonat.

(2) Plná moc je vůči správci daně účinná od okamžiku jejího uplatnění u tohoto správce daně.

(3) Plná moc je účinná i vůči jinému správci daně po změně místní příslušnosti, vůči správci daně, který provádí úkony na základě dožadání, jakož i vůči dalším správcům daně, pokud vedou řízení ve věci, pro kterou byla plná moc uplatněna.

§ 28

(1) Zmocnitel je povinen vymezit rozsah zmocnění tak, aby bylo zřejmé, k jakým úkonům, řízením nebo jiným postupům se plná moc vztahuje.

(2) Není-li rozsah zmocnění vymezen nebo není-li vymezen přesně, vyzve správce daně zmocnitele k úpravě plné moci; ustanovení o vadách podání se použije obdobně. O nedostatech při vymezení rozsahu plné moci vyrozumí rovněž zmocněnce.

(3) Plná moc je vůči správci daně účinná až po odstranění vad. Účinky podání učiněného zmocněncem na základě vadné plné moci zůstávají zachovány, pokud dojde k odstranění vad ve stanovené lhůtě.

(4) Zvolí-li si zmocnitel nového zmocněnce, platí, že okamžikem uplatnění nové plné moci u správce daně vypověděl plnou moc dosavadnímu zmocněnci v rozsahu, ve kterém byla udělena plná moc novému zmocněnci.

(5) Zmocněnec, který nemá sídlo nebo bydliště na území členského státu Evropské unie, jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarské konfederace, je povinen si zvolit zmocněnce pro doručování se sídlem nebo místem pobytu v České republice, jinak budou pro něho písemnosti ukládány u správce daně s účinky doručení dnem jejich vydání, jde-li o rozhodnutí, v ostatních případech dnem jejich písemného vyhotovení.

(6) Pokud v téže věci jedná zmocnitel i zmocněnec, je rozhodující jednání zmocnitele.

§ 29

Omezení zmocnění

- (1) V téže věci může být současně zvolen pouze jeden zmocněnec.
- (2) Zmocněnec, nejde-li o daňového poradce nebo advokáta (dále jen „poradce“), není oprávněn zvolit si dalšího zmocněnce, s výjimkou zmocněnce pro doručování podle § 28 odst. 5.

§ 30

Společné zastupování

(1) Vzniká-li více daňovým subjektům společná daňová povinnost, jsou povinny si zvolit společného zmocněnce. Pokud tak neučiní ani na výzvu správce daně, ustanoví jim správce daně společného zástupce; § 26 se použije obdobně.

(2) Rozhodnutí o ustanovení společného zástupce se doručuje pouze tomuto zástupci; zastoupené daňové subjekty správce daně o ustanovení společného zástupce vyrozumí. Zastoupené daňové subjekty se proti rozhodnutí o ustanovení společného zástupce nemohou odvolat.

(3) Pro společného zmocněnce se použijí § 27 až 29 obdobně.

§ 31

Odborný konzultant

(1) Osoba zúčastněná na správě daní si může k jednání přibrat odborného konzultanta.

(2) Pokud odborný konzultant maří jednání, může správce daně, nevede-li nebo nevedlo-li by k nápravě ani uložení pořádkové pokuty, rozhodnutím vyloučit odborného konzultanta z dalšího jednání.